

Persatuan Pengguna Pulau Pinang Consumers Association of Penang

檳城消費人協會 பினாங்கு பயனீட்டாளர் சங்கம்

10 Jalan Masjid Negeri, 11600 Pulau Pinang, Malaysia
Tel: 604-8299511 Fax: 604-8298109
email: consumerofpenang@gmail.com

Website: (English, BM, Chinese & Tamil)
<https://consumer.org.my>

facebook.com/ConsumerAssociationPenang
twitter.com/consumer_penang
instagram.com/consumer_penang

Kenyataan Akhbar

12 Jun 2025

Tragedi Kemalangan Bas Ekspres Gerik Mendedahkan Keperluan Segera bagi Pembaharuan Keselamatan Jalan Raya

Persatuan Pengguna Pulau Pinang (CAP) berasa amat sedih dengan kemalangan tragis yang berlaku baru-baru ini di Jalan Raya Timur-Barat berhampiran Tasik Banding, Gerik. Sebuah bas ekspres yang membawa pelajar Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) yang melanggar sebuah MPV Perodua Alza, mengakibatkan 15 nyawa yang masih muda terkorban. CAP merakamkan ucapan takziah kepada keluarga mangsa dalam masa yang amat menyedihkan ini.

Susulan tragedi ini, Menteri Pengangkutan, Anthony Loke, telah menyatakan pelbagai cara kerajaan akan meningkatkan keselamatan jalan raya Malaysia. Laporan juga menunjukkan bahawa pihak berkuasa sedang mempertimbangkan langkah penguatkuasaan yang lebih ketat untuk memastikan syarikat mematuhi undang-undang keselamatan jalan raya sedia ada. Kami berasa amat kesal kerana hanya dengan kematian tragis 15 pelajar ini membawa kepada maklum balas sedemikian. Peningkatan kemalangan jalan raya yang melibatkan kenderaan berat telah menjadi isu lama yang tidak dapat diselesaikan dengan sewajarnya selama bertahun-tahun.

Statistik terkini juga telah menunjukkan betapa tahap keadaannya semakin teruk. Pada suku pertama 2024 sahaja, terdapat 652 kemalangan melibatkan kenderaan berat seperti lori kontena, lori, dan bas ekspres. Daripada kejadian ini, 287 mengakibatkan kematian. Pada Januari tahun ini (bersempena perjalanan waktu puncak yang dijangkakan kerana sambutan Tahun Baharu Cina) kami menggesa penggubal dasar untuk mengutamakan keselamatan jalan raya kerana dilaporkan hanya dalam tempoh 10 bulan 2024 sahaja, terdapat 825 kemalangan maut melibatkan lori.

Kemalangan itu tidak syak lagi menggoyahkan kepercayaan orang ramai terhadap keselamatan perjalanan bas ekspres; dan ini adalah sesuatu yang malang kerana ia adalah cara yang berpatutan dan penting untuk perjalanan jarak jauh bagi individu yang berpendapatan rendah. Kerajaan kini perlu mengutamakan peningkatan keselamatan perjalanan bas ekspres dan juga keselamatan jalan raya amnya.

Satu faktor penting yang perlu dipertimbangkan ialah kemalangan tragis ini berlaku pada awal pagi, sekitar jam 1.00 pagi. Terdapat banyak sebab yang menunjukkan bahawa perjalanan bas lewat malam adalah berbahaya, dan kami menggesa kerajaan untuk melarangnya.

Banyak syarikat bas ekspres mempunyai jadual perjalanan bas pada waktu malam dan ada juga yang mempunyai perjalanan lewat malam yang bermula sekitar 12.00 pagi hingga 1.00 pagi. Perjalanan bas lewat malam meningkatkan risiko kemalangan akibat keletihan pemandu dan pemandu lebih terdedah kepada terlelap (microsleep). Tertidur semasa memandu boleh membawa kepada akibat yang besar, oleh itu untuk mengatasi keletihan ini, sesetengah pemandu mungkin menggunakan perangsang yang tidak terkawal untuk kekal berjaga-jaga yang boleh menjejaskan pertimbangan

mereka semasa memandu. Selain itu, sesetengah pemandu mungkin mempunyai mentaliti mahu menyelesaikan perjalanan terakhir mereka pada hari itu dengan cepat. Ini membawa kepada mengabaikan peraturan keselamatan, termasuk memandu laju, memotong kenderaan lain secara berbahaya dan mengabaikan undang-undang dan peraturan keselamatan jalan raya.

Masalah lain yang mesti ditangani ialah kekurangan penguatkuasaan undang-undang keselamatan jalan raya yang sedia ada yang berkaitan dengan kenderaan berat dan bas ekspres. Sehubungan itu, Menteri Pengangkutan telah menekankan beberapa langkah untuk memastikan penguatkuasaan lebih ketat yang kami percaya akan berkesan dan harus dilaksanakan. Antara langkah ini ialah mewajibkan pengenalan kamera papan pemuka dan kamera video lain untuk di dalam bas. Ini akan membantu memantau tingkah laku pemandu dan memastikan pematuhan peraturan keselamatan jalan raya. Tambahan pula, kerajaan sedang mengkaji untuk melaksanakan perlindungan bagi pengehad kelajuan, kerana ini sering didapati telah diganggu oleh sesetengah pengendali untuk meningkatkan kelajuan perjalanan. Akhir sekali, Menteri Pengangkutan juga telah berkata bahawa bas ekspres boleh dilengkapi dengan sensor tali pinggang keledar yang akan menghalang bas daripada bergerak sehingga semua penumpang memakai tali pinggang keledar.

Sebagai tambahan kepada langkah keselamatan segera ini, beberapa isu lain mestilah ditangani untuk mengurangkan kemalangan yang melibatkan bas ekspres:

- Keadaan Jalan Raya dan Lebuhraya: Banyak jalan raya dan lebuhraya kekal tidak diselenggara dengan baik, dengan jalan berlubang dan pencahayaan yang tidak mencukupi, yang memburukkan lagi risiko kemalangan.
- Pemeriksaan Kenderaan: Pemeriksaan bas ekspres yang kerap dan rapi adalah penting untuk memastikan kenderaan layak berada di atas jalan dan memenuhi piawaian keselamatan.
- Kesihatan Mental Pemandu: Keadaan mental pemandu bas ekspres adalah satu lagi faktor penting yang mesti selalu dinilai. Pemandu yang mengalami kebimbangan, keletihan dan/atau kemarahan di jalan raya boleh mempunyai risiko yang lebih tinggi untuk menyebabkan kemalangan. Penilaian kesihatan mental perlu menjadi sebahagian daripada proses standard untuk memastikan keselamatan jalan raya.

Secara ringkasnya, CAP menggesa kerajaan untuk menubuhkan Suruhanjaya Siasatan Diraja (RCI) berhubung peningkatan jumlah kemalangan yang melibatkan kenderaan berat. Kami menggesa pihak berkuasa untuk melarang perjalanan bas lewat malam dan komited untuk menguatkuasakan langkah keselamatan yang lebih ketat yang telah dicadangkan.

Akhir sekali, kami menekankan bahawa bukan sahaja kelayakan bas ekspres berada di jalan raya yang memerlukan pemeriksaan berkala, tetapi juga kesejahteraan mental pemandu, yang mesti dinilai secara rutin untuk memastikan perjalanan selamat untuk semua.

Mohideen Abdul Kader
Presiden
Persatuan Pengguna Pulau Pinang (CAP)